

ANIJA KOOLI EI AVATUD...

Miks? Kas tõesti Anija rahvas ei tahtnudki taasavada oma kooli? Tahtis küll. Väga tahtis.

Ajakoost on teada, et Anija vallakool asutati 1850. aastal. 1924. a. asus kool Anija mõisahoonesse. Nendes ruumides oli Anija 7-kl. kool kuni aastani 1962. Siis leiti, et Anija on ääremaa, tal pole nagunii tulevikku. Järelikult pole vaja ka kooli. 1962. a. alanud kooli likvideerimine viidi lõpule 1975. a. Anija lapsi hakati sõidutama Kehra keskkooli, kakskeelsesse mammutkooli. On ju üldtuntud tõde, et taolises koolis on õpetajatel raske süveneda lapse hinge-hädadesse, isikupärasse, rääkimata kodu ja vanemate tundmisest.

Paljud Anija koolis käinud kinnitavad üksmeelselt —

kõige paremad mälestused on neil oma koolist, see oli neile nagu teine kodu. Kooli likvideerimist elasid raskelt üle ka õpetajad. Kooli läheduses olid õpetajate kodud. Aga kuhu minna nüüd tööle — seda keegi ei küsinud. Ülekohtust tekitatud masendustunne on jäänud neile hinge tänaseni. Ja nii mõnedki endiste õpetajate järeltulijad töötavad võimekate pedagoogidena mujal. Järjepidevus katkes...

Kes siis likvideeris kooli? Asjatu on hakata otsima nimelisi süüdlasi. Seda taotles ja toetas süsteem.

Pärast kooli kaotamist jäi Anija mõisahoone ainuvaldajaks Anija kolhoos (mille kontoriruumid olid asunud seal ka juba varem). Praegu asub selles hoones Kehra sovhoosi Anija osakond.

Kehra sovhoosi praegune juhtkond kavatses restaureerida Anija mõisahoone. Seda soovi võib ainult tervitada. Ka kooli taasavamise vajalikkust ei eitata. Selleks aga, et lapsed võiksid kooli minna, on vaja kiiresti põhjalikult remontida Anija mõisahoone ruumid. Kool ei saa jääda ootama Anija mõisahoone restaureerimise lõpuleviimist kunagi tulevikus. Lastele on vaja oma kooli kohe, praegu. Ja praegu on sobivad ruumid siiski ainult mõisahoones.

Novembris 1988. a. asutati Anija Valla Muinsuskaitse Selts. Seltsi asutamiskoosolekule tulnud inimesi täitis lootus Anija kooli taasavamiseks. Ühisel jõul peaks suutma midagi ära teha. Aga kas suudame?

Käesoleval aastal on olnud

selles küsimuses ridamisi koosolekuid, kokkusaamisi, pöördumisi, ruumide ülevaatamisi. Asja on arutatud Anija kn. istungjärgul. Sellel ütles Kehra sovhoosi juhtkonna seisukoha veelkordselt sovhoosi asedirektor A. Prits: kooli on vaja, kuid pole nii palju raha, et remontida kooli tarbeks ruumid.

Kurb.

Käesoleva aasta septembri esimestel päevadel oli raadiost kuulda ja lehest lugeda paljude küla-koolide taasavamisest ja ka uute asutamisest. Meeliülendav oli pilt «Harju Elus», kus õpetajale vaatasid vastu kolme lapse särasilmad. Nendel on nüüd oma kool. Anijal oli üle 30 õpilase kui kool täielikult kaotati...

Iga lapse normaalsele aren-

gule pannakse alus just lapsesõbralikus kodulähedases koolis. Eestimaa hariduse ja kultuuri foorumilt jäi meelde mõte: demokraatiat ei saa olla, kui lastesse on sisse istutatud karjainstinkt.

Meie siiski arvame, et kui kõik Anija inimesed ja Kehra sovhoosi juhtkond valutavad südant Anija tuleviku pärast, siis saavad ka Anija lapsed oma kooli.

Anija meeste õigusnõudmised on ajaloos üldtuntud. Ega Anija mehed ja naised nüüdki tagane oma õigustest, kõigepealt õigusest oma lastele saada lapsesõbralik kool — kindlasti 1990. aastal. Seega 140 aastat pärast kooli asutamist ja 15 aastat pärast sulgemist.

M. SMEIDT
T. TRISBERG